

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

ПІВДЕННИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

ПРАВОВЕ ЖИТТЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

*Міжнародної наукової конференції
професорсько-викладацького складу,
присвяченої
15-річчю Національного університету
«Одеська юридична академія»
та 165-річчю Одеської школи права*

20–21 квітня 2012 року

Том 3

Одеса
Фенікс
2012

Правове життя сучасної України : матер. Міжнар. наук. конф. проф.-викл. складу (Одеса, 20–21 квітня 2012 р.). Т. 3 / відп. за випуск д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін / Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2012. – 490 с.

ISBN 978-966-438-559-3

Провідними темами третього тому матеріалів Міжнародної наукової конференції «Правове життя сучасної України», присвяченої 15-річчю заснування Національного університету «Одеська юридична академія» та 165-річчю Одеської школи права, яка відбулась 20-21 квітня 2012 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія», є сучасні питання цивільного, трудового, комерційного, морського, земельного, аграрного, екологічного права, а також права соціального забезпечення. Матеріали конференції допоможуть практикам, вченим, студентам у більш глибокому освоєнні тих правових нормативів і цінностей, які пов'язані з забезпеченням сталого розвитку сучасної України.

<i>Черемнова А.І.</i>	
ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИХ МІСЦЕВОСТЕЙ	419
<i>Рябець К.А.</i>	
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА ЗАГАЛЬНОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ	421
<i>Юрчишин Н.Г.</i>	
ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТИ ПРАВА ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЛІСИ: ПРОЛЕМНІ ПИТАННЯ	423
<i>Чумаченко І.С.</i>	
ПОРЯДОК НАДАННЯ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ У КОРИСТУВАННЯ НА УМОВАХ ОРЕНДИ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ	424
<i>Годованок А.Й.</i>	
КОНСОЛІДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ	426
<i>Гоштинар С.Л.</i>	
АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЕМЕЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	428
<i>Калишук Л.А.</i>	
ЕФЕКТИВНІСТЬ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	430
<i>Локтєва-Маклашова Н.В.</i>	
ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ВОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ	431
<i>Фролова Н.В.</i>	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВОДНО-БОЛОТНИХ УГІДЬ	433
<i>Юрескул В.О.</i>	
ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ПРОЕКТІВ БУДІВНИЦТВА В АСПЕКТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	435
<i>Бредіхіна В.Л.</i>	
ЩОДО КОМПЛЕКСНОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ	437
<i>Лісова Т.В.</i>	
ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ДЕРЖАВНИХ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ПІДСТАВА ПРИПИНЕННЯ ПРАВА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ	438
<i>Шаранова С.В.</i>	
ПРАВОВІ АСПЕКТИ МОНІТОРИНГУ ЗЕМЕЛЬ	439
<i>Шульга А.М.</i>	
ЗЕМЛЯ ЯК ЕКОЛОГІЧНА, СОЦІАЛЬНА, ЕКОНОМІЧНА ТА ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ	441
<i>Гайдаржи С.О.</i>	
ПРОБЛЕМЫ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ В ПРОМЫШЛЕННЫХ ГОРОДАХ И ГОРОДСКИХ АГЛОМЕРАЦИЯХ	443
<i>Барабаш Н. П.</i>	
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ, НАДАНИХ ДЛЯ КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ	445

Таким чином, прийняття закону про водно-болотні угіддя України є одним з першочергових заходів в сфері правової охорони цих найцінніших природних комплексів та регламентації використання їх природних ресурсів, оскільки відсутність детального регулювання діяльності в галузі охорони та використання водно-болотних угідь породжує випадки незаконної експлуатації зволжених земель, які є місцями перебування для 2/3 усіх видів рослин і тварин та ділянками продукування біомаси та кисню, природними резервуарами та фільтрами очищення води.

Юрескул В.О.

Національний університет «Одеська юридична академія», доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права, кандидат юридичних наук

ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ПРОЕКТІВ БУДІВНИЦТВА В АСПЕКТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про екологічну експертизу» від 9 лютого 1995 року (Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 8. – Ст. 54), екологічна експертиза в Україні – вид науково-практичної діяльності спеціально уповноважених державних органів, еколого-експертних формувань та об'єднань громадян, що ґрунтується на міжгалузевому екологічному дослідженні, аналізі та оцінці передпроектних, проектних та інших матеріалів чи об'єктів, реалізація і дія яких може негативно впливати або впливає на стан навколишнього природного середовища, і спрямована на підготовку висновків про відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

Завданням екологічної експертизи в Україні є встановлення відповідності об'єктів експертизи вимогам екологічного законодавства, оцінка впливу діяльності об'єктів екологічної експертизи на стан навколишнього природного середовища, оцінка ефективності, повноти, обґрунтованості та достатності заходів щодо охорони навколишнього природного середовища тощо.

Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року (Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 34. – Ст. 343) з переліку об'єктів державної екологічної експертизи було виключено інвестиційні проекти, техніко-економічні обґрунтування і розрахунки, проекти і робочі проекти на будівництво нових та розширення, реконструкцію, технічне переозброєння діючих підприємств.

За ст. 31 вказаного Закону, експертиза проектів будівництва проводиться в порядку установленому Кабінетом Міністрів України експертними організаціями незалежно від форми власності, які відповідають критеріям, визначеним центральним органом виконавчої влади з питань будівництва, містобудування та архітектури. Лише експертиза проектів будівництва об'єктів IV та V категорій складності, що споруджуються за рахунок бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії, здійснюється експертною організацією державної форми власності. Проектна документація на будівництво об'єктів не потребує погодження державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, юри-

дичними особами, утвореними такими органами. На наш погляд, вищезазначені зміни до чинного законодавства не зовсім відповідають положенням ст. 16 Конституції України, згідно якої забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України є обов'язком держави.

Експертиза проєктів будівництва проводиться експертними організаціями незалежно від форми власності, до проведення експертизи залучаються експерти з питань санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, екології, енергозбереження, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки. При цьому, державна екологічна експертиза організується і проводиться еколого-експертними підрозділами, спеціалізованими установами, організаціями або спеціально створюваними комісіями спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів, його органів на місцях, що, на наш погляд, є більш надійним з точки зору гарантування екологічної безпеки.

Строк проведення експертизи проєктів будівництва не повинен перевищувати 30 календарних днів; для об'єктів, що становлять підвищену ядерну та радіаційну небезпеку, і тих, щодо яких проводиться оцінка їх впливу на навколишнє природне середовище, – 90 календарних днів; для об'єктів I-III категорії складності, що споруджуються на територіях із складними інженерно-геологічними та техногенними умовами, – 15 календарних днів (Про затвердження Порядку затвердження проєктів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 11 травня 2011 року № 560 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 41. – Ст. 1674). При цьому, за цей період часу має бути перевірена якість проєктних рішень шляхом виявлення відхилень від вимог до міцності, надійності та довговічності будинків і споруд, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, санітарного і епідеміологічного благополуччя населення, охорони праці, екології, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки, енергозбереження і енергоефективності.

Граничні строки проведення державної екологічної експертизи об'єктів групами спеціалістів еколого-експертних підрозділів, установ чи організацій спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів – до 45 календарних днів з продовженням у разі потреби до 60 днів, а у виняткових випадках – до 120 днів; спеціально створеними міжгалузевими еколого-експертними комісіями чи іншими спеціалізованими організаціями – до 90 календарних днів, що, на наш погляд, створює більш сприятливі умови для оцінки ступеня екологічної безпеки об'єкту будівництва. Крім того, згідно ч. 3 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності», проєкти будівництва об'єктів I-III категорії складності не підлягають обов'язковій експертизі.

Відомо, що до об'єктів I категорії складності відносяться, наприклад, відкриті ринки; до об'єктів II категорії складності – 1-3-поверхові будинки блокового типу з квартирами в різних рівнях, будинки котеджного типу для індивідуальних забудовників; до об'єктів III категорії складності – 2-4 (5)-поверхові житлові багатоквартирні будинки, загальноосвітні школи (Про затвердження ДБН А 2.2-3:2004 «Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проєктної документації для будівництва»: наказ Державного комітету України з будівництва та архітектури від 20 січня 2004 року № 8 – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>. – Назва з екрану). Отже, на наш погляд, аналізовані зміни щодо переліку об'єктів державної екологічної експертизи послаблюють можливість держави гарантувати забезпечення екологічної безпеки на території України.